

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ Майя НІКОЛАСВА

« *08* _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІН
ПРАВознавство

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізації:

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійні програми:

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

ОНУ
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство». – Одеса: ОНУ, 2023. – 26 с.

Розробник: кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Мельниченко Юлія Олексіївна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

Протокол № 1 від “28” 08 2023 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Ілона КАНЗАФАРОВА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Наталя БІГУНОВА

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Інесса АЗАРОВА

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Олена ГРИГОРОВИЧ

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) економіко-правового факультету
Протокол № 1 від “28” 08 2023 р.

Голова НМК

(підпис)

Ірина ГОЛЮДЕНКО
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _ цивільно-правових дисциплін

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Ілона КАНЗАФАРОВА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _ цивільно-правових дисциплін

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин –90 змістових модулів – 2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки (шифр і назва)	Вибіркова	
	Спеціальність <u>035 Філологія</u> (код і назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		20	6
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		10	4
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
		60	80
	Спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька	Форма підсумкового контролю: залік	
	Рівень вищої освіти: <u>перший (бакалавр)</u>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

В умовах розвитку України як соціальної правової держави питання підвищення загальної правосвідомості населення є дуже актуальним й гострим питанням на сучасному етапі становлення громадянського суспільства. З огляду на це, отримання здобувачами вищих навчальних закладів базових знань у правовій сфері сприятиме їх подальшому становленню як професіоналів в відповідних галузях народного господарства.

Курс «Правознавство» розрахований для вивчення здобувачами вищої освіти неюридичних спеціальностей, й призначений сформуванню у здобувачами базовий рівень знань з правових питань, у т.ч. розуміння права як соціального явища, опанування основних понять в галузі права, формування загального уявлення про систему права України, засвоєння положень окремих базових нормативно-правових актів в різних галузях права.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «Філологія».

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів із загальними закономірностями виникнення і розвитку держави і права; сприяння розвитку у здобувачів самостійності мислення, засвоєнню ними спеціальної юридичної лексики і термінології, формуванню їх правової культури. Вивчення даного курсу спрямоване на усвідомлення здобувачами значення норм права, що регулюють різноманітні форми захисту прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб; засвоєнню ними теоретичних положень окремих галузей права; формування у них навичок щодо правильного застосування отриманих знань та правових норм при вирішенні конкретних завдань. Вивчаючи дисципліну «Правознавство» здобувач повинен навчитися знаходити необхідні правові норми, правильно тлумачити їх і, за необхідності, застосовувати на практиці.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Правознавство» є:

- формування у здобувачів вищої освіти чітких юридичних уявлень про основні положеннями чинного законодавства України;
- засвоєння здобувачами вищої освіти юридичної лексики і термінології, що відображає специфіку правового регулювання суспільних відносин;
- засвоєння здобувачами вищої освіти сутності основних категорій, інститутів та галузей права;
- формування у здобувачів вищої освіти навичок самостійної кваліфікації суспільних відносин як таких, що підпадають під регулювання норм права;
- формування у здобувачів вищої освіти навичок вирішення конкретних практичних питань, пов'язаних із застосуванням норм права;
- сприяння розвитку у здобувачів вищої освіти самостійності мислення та формування їх правової культури.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

Інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК):

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- основні базові поняття теорії права
- місце й значення права в системі соціальних норм
- елементи системи права України
- основні джерела права України
- основні положення базових нормативно-правових актів в різних галузях права України;
- особливості захисту прав і законних інтересів громадян з метою виховання правової свідомості й культури;

- необхідність непримиренного ставлення до порушень законності й правопорядку, активної громадянської позиції у боротьбі з ними;

ВМІТИ:

- застосовувати засвоєнні знання до практичних ситуацій;
- давати вірний правовий аналіз конкретних суспільних відносин;
- самостійно поновлювати, систематизувати й застосовувати правові знання;
- вільно орієнтуватися у питаннях правового характеру щодо обраної професії;
- аналізувати принципи й структуру організації та діяльності державних органів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та конституційні засади правового регулювання в Україні

ТЕМА 1. Поняття й ознаки держави і права

Право в системі соціальних норм. Функції права. Джерела права та їх види. Система нормативно-правових актів в Україні. Теорії виникнення держави і права. Поняття й види соціальних норм. Форми держави. Співвідношення норм права й інших видів соціальних норм. Законодавчий процес в Україні.

ТЕМА 2. Система права. Її елементи.

Поняття системи права. Елементи системи права, їх співвідношення. Поняття й види правових норм. Структура правової норми. Місце міжнародного права в системі права України. Загальна характеристика основних галузей права України

ТЕМА 3. Правовідносини. Їх види.

Поняття й ознаки правовідносин. Суб'єкти правовідносин. Об'єкт правовідносин. Зміст правовідносин. Класифікація правовідносин.

ТЕМА 4. Юридичні факти. Юридичні склади

Поняття юридичного факту. Класифікація юридичних фактів. Юридичні склади.

ТЕМА 5. Правопорушення. Юридична відповідальність

Поняття й ознаки правопорушення. Класифікація правопорушень. Склад правопорушення. Поняття й види юридичної відповідальності. Підстави юридичної відповідальності

ТЕМА 6. Загальна характеристика конституційного права України

Предмет та метод правового регулювання конституційного права України. Джерела Конституційного права України. Конституційні права й свободи людини й громадянина: особисті та політичні. Конституційні права й свободи людини й громадянина: економічні, соціальні та культурні. Конституційні обов'язки людини й громадянина. Захист конституційних прав людини й громадянина. Вибори в органи державної влади й місцевого самоврядування. Право доступу до державної служби. Об'єднання громадян. Їх види. Гарантії реалізації конституційних прав і обов'язків людини й громадянина

Змістовий модуль 2. Загальна характеристика основних галузей права України

ТЕМА 7. Загальна характеристика цивільного права України

Предмет та метод правового регулювання цивільного права України.

Джерела цивільного права України. Суб'єкти цивільного права (фізичні та юридичні особи). Здійснення цивільних прав. Суб'єкти цивільного права. Захист цивільних прав. Поняття й види правочинів. Умови дійсності правочинів. Форма правочину. Недійсні правочини. Спадкування

ТЕМА 8. Загальна характеристика кримінального права України

Поняття злочину. Класифікація злочинів. Суб'єкт злочину. Об'єкт та предмет злочину. Співучасть у скоєнні злочину. Види співучасників. Поняття кримінального покарання. Види покарань. Обставини, що виключають кримінальну відповідальність. Обставини, що обтяжують кримінальну відповідальність. Обставини, що пом'якшують кримінальну відповідальність

ТЕМА 9. Загальна характеристика сімейного права України

Поняття родини й шлюбу. Умови дійсності шлюбу. Правовий режим майна чоловіка й жінки. Права й обов'язки чоловіка й дружини. Права й обов'язки батьків і дітей. Припинення шлюбу. Влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування.

ТЕМА 10. Загальна характеристика адміністративного права України

Предмет та метод правового регулювання адміністративного права України.

Джерела адміністративного права України. Система органів державної виконавчої влади. Адміністративна відповідальність. Завдання й функції поліції. Права поліції. Обов'язки поліції. Підстави й строки затримання особи. Права затриманої особи

ТЕМА 11. Загальна характеристика трудового, земельного, екологічного та інших галузей права України

Предмет та метод правового регулювання трудового права України. Джерела трудового права України. Поняття види трудового договору. Порядок укладення трудового договору. Порядок розірвання трудового договору. Робочий час і час відпочинку. Оплата праці. Предмет та метод правового регулювання земельного права України. Джерела земельного права України. Право громадян на безоплатну приватизацію землі. Предмет та метод правового регулювання екологічного права України. Джерела екологічного права України. Основні положення законодавства щодо регулювання захисту атмосферного повітря, водних ресурсів та надр.

4. Структура навчальної дисципліни

Очна форма навчання

№ п/п	Назва змістових модулів і тем	Види занять, години			
		Лекції	Практ./ семін.	СР	Всього
Змістовий модуль 1. Теоретичні та конституційні засади правового регулювання в Україні					
1.	Тема 1. Поняття й ознаки держави і права	2	1	3	6
2.	Тема 2. Система права. Її елементи.	2	1	1	4
3.	Тема 3. Правовідносини. Їх види.	1		3	4
4.	Тема 4. Юридичні факти. Юридичні склади	1		3	4
5.	Тема 5. Правопорушення. Юридична відповідальність	2		2	4
6.	Тема 6. Загальна характеристика конституційного права України	2	2	8	12
	Всього за змістовим модулем 1	10	4	20	34
Модуль 2. Загальна характеристика основних галузей права України					
7.	Тема 7. Загальна характеристика цивільного права України	2	2	9	13
8.	Тема 8. Загальна характеристика кримінального права України	2	2	8	12
9.	Тема 9. Загальна характеристика сімейного права України	2	2	8	12
10.	Тема 10. Загальна характеристика адміністративного права України	2		6	8
11.	Тема 11. Загальна характеристика трудового, земельного, екологічного та інших галузей права України	2		9	11
	Всього за модулем II	10	6	40	56
	Разом:	20	10	60	90

Заочна форма навчання

№ п/п	Назва змістових модулів і тем	Види занять, години			
		Лекції	Практ. та семін.	СР	Всього
Змістовий модуль 1. Теоретичні та конституційні засади правового регулювання в Україні					
1.	Тема 1. Поняття й ознаки держави і права	2		4	6
2.	Тема 2. Система права. Її елементи.			4	4
3.	Тема 3. Правовідносини. Їх види.			4	4
4.	Тема 4. Юридичні факти. Юридичні склади			4	4
5.	Тема 5. Правопорушення. Юридична відповідальність		2	2	4
6.	Тема 6. Загальна характеристика конституційного права України	2		10	12
	Всього за модулем 2	4	2	28	34
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика основних галузей права України					
7.	Тема 7. Загальна характеристика цивільного права України	2		11	13
8.	Тема 8. Загальна характеристика кримінального права України			12	12
9.	Тема 9. Загальна характеристика сімейного права України		2	10	12
10.	Тема 10. Загальна характеристика адміністративного права України			8	8
11.	Тема 11. Загальна характеристика трудового, земельного, екологічного та інших галузей права України			11	11
	Всього за модулем 2	2	2	52	56
	Разом:	6	4	80	90

5. Теми семінарських занять:

Семінарські заняття не передбачені

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (очна форма / заочна форма)
1.	Тема 1. Поняття й ознаки держави і права	1/-
2.	Тема 2. Система права. Елементи права	1/-
3.	Тема 5. Правопорушення: поняття та склад. Поняття юридичної відповідальності	-/2
4.	Тема 6. Конституційне право України: загальна характеристика	2/-
5.	Тема 7. Цивільне право України: загальна характеристика	2/-
6.	Тема 8. Кримінальне право України: загальна характеристика	2/-
7.	Тема 9. Сімейне право України: загальна характеристика	2/2
	Разом:	10/4

7. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми /види робіт	Кількість годин
		дв/зв
Змістовий модуль 1. Теоретичні та конституційні засади правового регулювання в Україні		
1.	Тема 1. Поняття й ознаки держави і права. Право та соціальні норми. Поняття й ознаки права. Джерела права та їх види. Система нормативно-правових актів в Україні. Теорії виникнення держави і права. Поняття й види соціальних норм. Співвідношення норм права й інших видів соціальних норм. Законодавчий процес в Україні. <i>Опрацювання матеріалу лекції. Підготовка до обговорення теоретичних питань теми, аналіз нормативних актів галузі, підготовка доповіді (реферату/презентації) на вказану тему.</i>	3/4
2.	Тема 2. Система права. Елементи права. Поняття системи права.	1/4

	<p>Елементи системи права, їх співвідношення. Поняття й види правових норм. Структура правової норми. Місце міжнародного права в системі права України. Загальна характеристика основних галузей права України</p> <p><i>Опрацювання матеріалу лекції.</i> <i>Підготовка до обговорення теоретичних питань теми, аналіз нормативних актів галузі, підготовка доповіді (реферату/презентації) на вказану тему.</i></p>	
3.	<p>Тема 3. Правовідносини: поняття та види. Поняття й ознаки правовідносин. Суб'єкти правовідносин. Об'єкт правовідносин. Зміст правовідносин. Класифікація правовідносин.</p> <p><i>Опрацювання матеріалу лекції, запропонованих джерел теоретичної літератури, аналіз нормативних актів галузі</i></p>	3/4
4.	<p>Тема 4. Юридичні факти: поняття та види. Юридичні склади. Поняття юридичного факту. Класифікація юридичних фактів. Юридичні склади.</p> <p><i>Опрацювання матеріалу лекції, запропонованих джерел теоретичної літератури, аналіз нормативних актів галузі</i></p>	3/4
5.	<p>Тема 5. Правопорушення: поняття та склад. Поняття юридичної відповідальності. Поняття й ознаки правопорушення. Класифікація правопорушень. Склад правопорушення. Поняття й види юридичної відповідальності. Підстави юридичної відповідальності.</p> <p><i>Опрацювання матеріалу лекції, запропонованих джерел теоретичної літератури, аналіз нормативних актів галузі</i></p>	2/2
6.	<p>Тема 6. Конституційне право України: загальна характеристика. Конституційні права й свободи людини й громадянина: особисті та політичні, економічні, соціальні та культурні. Конституційні обов'язки людини й громадянина. Захист конституційних прав людини й громадянина. Вибори в органи державної влади й місцевого самоврядування. Об'єднання громадян. Їх види. Гарантії реалізації конституційних прав і обов'язків людини й громадянина.</p> <p><i>Опрацювання матеріалу лекції.</i> <i>Підготовка до обговорення теоретичних питань теми, аналіз нормативних актів галузі. Підготовка доповіді (реферату чи презентації) на вказану тему.</i></p>	8/10
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика основних галузей права України		
7	<p>Тема 7. Цивільне право України: загальна характеристика. Предмет та метод правового регулювання цивільного права України. Суб'єкти цивільного права. Джерела цивільного права України. Здійснення цивільних прав. Захист цивільних прав. Поняття й види правочинів. Умови дійсності правочинів. Форма правочину. Недійсні правочини. Спадкування.</p> <p><i>Опрацювання матеріалу лекції. Підготовка до обговорення теоретичних питань теми, аналіз нормативних актів галузі</i></p>	9/11
8	<p>Тема 8. Кримінальне право України: загальна характеристика. Поняття злочину. Класифікація злочинів. Суб'єкт злочину. Об'єкт та предмет злочину. Співучасть у скоєнні злочину. Види співучасників. Поняття кримінального покарання. Види покарань. Обставини, що виключають кримінальну відповідальність. Обставини, що обтяжують</p>	8/12

	кримінальну відповідальність Обставини, що пом'якшують кримінальну відповідальність. <i>Опрацювання матеріалу лекції. Підготовка до обговорення теоретичних питань теми, аналіз нормативних актів галузі. Підготовка доповіді (реферату чи презентації) на вказану тему.</i>	
9	Тема 9. Сімейне право України: загальна характеристика Поняття родини й шлюбу. Умови дійсності шлюбу. Правовий режим майна чоловіка й жінки. Права й обов'язки чоловіка й дружини. Права й обов'язки батьків і дітей. Припинення шлюбу. Влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування. <i>Опрацювання матеріалу лекції. Підготовка до обговорення теоретичних питань теми, аналіз нормативних актів галузі. Підготовка доповіді (реферату чи презентації) на вказану тему.</i>	8/10
10	Тема 10. Загальна характеристика адміністративного права України. Предмет та метод правового регулювання адміністративного права України. Джерела адміністративного права України. Система органів державної виконавчої влади. Адміністративна відповідальність. Завдання й функції поліції. Права поліції. Обов'язки поліції. Підстави й строки затримання особи. Права затриманої особи. <i>Опрацювання матеріалу лекції, запропонованих джерел теоретичної літератури, аналіз нормативних актів галузі</i>	6/8
11	Тема 11. Трудове, земельне, екологічне та інші галузі права: загальна характеристика. Предмет та метод правового регулювання трудового права України. Поняття види трудового договору. Порядок укладення трудового договору. Порядок розірвання трудового договору. Предмет та метод правового регулювання земельного права України. Джерела земельного права України. Право громадян на безоплатну приватизацію землі. Предмет та метод правового регулювання екологічного права України. Основні положення законодавства щодо регулювання захисту атмосферного повітря, водних ресурсів та надр. <i>Опрацювання матеріалу лекції, запропонованих джерел теоретичної літератури, аналіз нормативних актів галузі</i>	9/11
	Разом	60/80

9. Методи навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій.

Наочні методи: мультимедійна презентація.

Практичні методи: підготовка доповідей (рефератів).

10. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання участі у дискусійних обговореннях, оцінювання виконання доповідей (рефератів) та презентацій.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 5
- Підготовка доповіді за вказаною темою	від 0 до 5
- Виконання та демонстрація презентації за однією із запропонованих тем	від 0 до 10

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	1 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному; частково виступає і задає питання; допускає істотні помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	2 бали	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
	3 бали	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
	4 бали	Здобувач бере активну участь у практичному; демонструє достатні знання, дає повні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; наводить доцільні приклади; здатний публічно представити матеріал.
	5 балів	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади та пропозиції щодо

		дискусійних питань; вмiє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Підготовка доповіді вимоги до роботи: 14 шрифт, 1 міжряд. інтервал, обсяг – до 5-х сторінок, термін – у переддень практичного заняття	0 балів	Доповідь не виконано.
	1 бали	Здобувач зробив доповідь, виокремив основні положення кожного з джерел, але виклав їх у вигляді незв'язаних пунктів, не витримав вимог щодо обсягу роботи.
	2 бали	Здобувач в цілому правильно виокремив основні положення кожного з джерел, виклав у вигляді логічного матеріалу, проте використовує загальні фрази, не проводить аналізу викладеного матеріалу, не зробив узагальнюючих висновків
	3 балів	Здобувач опрацював основний обсяг необхідних джерел, виокремив положення, які стосуються теми роботи структурно об'єднав їх, проте не зробив ґрунтовного аналізу та власних висновків
	4 балів	Здобувач опрацював та виокремив найголовніші положення з наявних джерел, логічно та ґрунтовно розкрив тему роботи, проявив достатній рівень аналітичних здібностей при роботі з нормативним та теоретичним матеріалом, надав власні висновки та пропозиції
	5 балів	Здобувач проявив творчий підхід до розкриття теми роботи, продемонстрував високий рівень аналізу наявного матеріалу, активно застосовував порівняльно-правовий метод при розкритті теми, дійшов власних висновків та надав пропозиції щодо найбільш складних та проблемних питань теми.
Виконання та демонстрація презентації за однією із запропонованих тем	0 балів	Не зараховуються презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	2 бали	Презентація виконані самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки (або вони взагалі відсутні), тема не розкрита, робота не відповідає вимогам.
	4 бали	Презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз містить неточності, але усно здобувач пояснює матеріал впевнено і за допомогою викладача виправляється, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані загальні висновки, тема загалом розкрита із незначними прогалинами, інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.
	6 балів	Презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням невирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є

		актуальними.
	8 балів	Презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми повністю розкрита із зазначенням не вирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
	10 балів	Презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми повністю розкрита із зазначенням не вирішених раніше аспектів, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза власного дослідження, метод відповідає тематиці та поставленій задачі, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку сформульовані самостійні ґрунтовні судження, підкріплені фактичними доказами та розрахунками, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.

*Примітка: Доповіді, презентації подаються через Google Клас. Викладач перевіряє роботи і надає зворотний зв'язок. Виконання доповідей і презентацій з усіх тем враховуються для підсумкової оцінки.

11. Питання для поточного контролю

1. Основні теорії походження держави та права.
2. Поняття та ознаки держави. Поняття функцій держави.
3. Класифікація держав по їхній формі (форма правління, форма державного устрою, політичні режими).
4. Поняття та ознаки права. Право — особливий вид соціальних норм.
5. Форми (джерела) права.
6. Поняття та структура правовідносин.
7. Поняття законодавства, його система. Конституція, закони та підзаконні акти. Ціль і форми систематизації нормативно-правових актів.
8. Поняття системи права. Розподіл права на галузі, правові інститути й правові норми. Загальна характеристика основних галузей права України.
9. Поняття та види юридичної відповідальності. Підстави та мета юридичної відповідальності.
10. Конституція України — Основний Закон держави.
11. Конституційна форма правління, державного устрою та політичного режиму України.
12. Поняття громадянства України. Отримання громадянства України. Припинення громадянства України.

13. Конституційні права та свободи людини та громадянина – поняття та види. Конституційні обов'язки людини й громадянина.
14. Конституційне закріплення права на освіту. Гарантії права на освіту у Законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту» та «Про вищу освіту»
15. Право громадян на об'єднання в політичні партії та громадські організації згідно із законодавством України.
16. Право громадян на свободу світогляду й віросповідання.
17. Виборча система України. Выбори Президента України. Выбори народних депутатів України. Выбори депутатів місцевих рад і міських голів.
18. Конституційний принцип поділу державної влади.
19. Система органів державної влади по Конституції України.
20. Правовий статус і повноваження Верховної Ради України. Статус народних депутатів України.
21. Президент України, його правовий статус і повноваження.
22. Рада національної безпеки та оборони України.
23. Кабінет Міністрів України: склад, порядок формування, повноваження. Центральні органи виконавчої влади в Україні.
24. Місцеві органи виконавчої влади. Органи місцевого самоврядування в Україні.
25. Судова влада в Україні. Конституційний Суд України. Система судів загальної юрисдикції.
26. Поняття правоохоронних органів. Система правоохоронних органів в Україні, їх завдання.
27. Загальна характеристика Цивільного кодексу України. Відносини, які регулюються цивільним правом.
28. Учасники цивільних правовідносин. Поняття юридичної та фізичної особи.
29. Поняття та загальна характеристика цивільної правоздатності та цивільної дієздатності.
30. Особисті немайнові права громадян і їх захист.
31. Майнові права суб'єктів цивільного права.
32. Право власності і його конституційний захист. Форми власності в Конституції України.
33. Інтелектуальна власність.
34. Поняття цивільно-правової угоди й цивільно-правового договору.
35. Поняття спадщини. Спадкування за законом і за заповітом. Право на обов'язкову частину спадщини. Черги спадкування.
36. Поняття шлюбу, умови та порядок його укладання. Підстави та порядок розірвання шлюбу. Визнання шлюбу недійсним.
37. Майнові та особисті немайнові права та обов'язки подружжя.
38. Взаємні права та обов'язки батьків і дітей.
39. Позбавлення батьківських прав.
40. Опіка та піклування.
41. Усиновлення (удочеріння).
42. Поняття, сторони та зміст трудового договору. Колективний договір.
43. Умови та порядок прийняття на роботу. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника. Порядок припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого їм органу.
44. Робочий час і його види. Скорочений і неповний робочий час. Поняття та види часу відпочинку. Робочий час і час відпочинку неповнолітніх.

45. Види дисциплінарних стягнень.
46. Поняття підприємницької діяльності. Основні організаційно-правові форми підприємницької діяльності.
47. Екологічні права та обов'язки громадян.
48. Право власності на землю.
49. Оренда землі.
50. Загальна характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення. Поняття адміністративної відповідальності.
51. Види адміністративних стягнень.
52. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.
53. Поняття та ознаки злочину.
54. Стадії здійснення злочину.
55. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця.
56. Співучасть у здійсненні злочину.
57. Види кримінальних покарань.
58. Поняття осудності й неосудності.
59. Обставини зм'якшуючі й обтяжуючі відповідальність
60. Кримінальна відповідальність неповнолітніх.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль					Сума балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			
T1-T2	T6	T7	T8	T9	0 - 100
0-20	0-20	0-20	0-20	0-20	
0-40		0-60			0-100

T1, T2...- теми занять

Загальна оцінка виставляється за результатами поточного контролю. Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Зараховано	90 – 100 / A	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не

		письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Зараховано	85 – 89 / В	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
	75 – 84 / С	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.

		питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	
Зараховано	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.
	60 – 69 / E	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство». – Одеса : ОНУ, 2023. – 26 с.

Силабус навчальної дисципліни.

Плани практичних занять (Додаток 1 до РП)

14. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
2. Конституція України: Закон України від 26.06.1996 р. № 254к/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
4. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. №2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
5. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
6. Кодекс про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text9>.
7. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2002 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
9. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21.09.1997 р. 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
14. Про звернення громадян. Закон України від 02.10.1996 № 393/96 – ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Основна:

1. Правознавство: підручник для студентів ВНЗ / Г. А. Волошкевич, С. В. Джолос, Ж. А. Дробот та ін. Черкаси, 2019. 686 с.
2. Основи права України :навч. посіб. / М. Ващишин, Н. Отчак, М.Теличко, С. Холявка ; за ред. М. Ващишин. – Львів :Галицькаспілкавидавців, 2016. – 228 с. URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/5884>.
3. Пасічна І.О., Бойко В.В. Конспект лекцій з дисципліни «Правознавство та основиконституційного права» для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання. Полтава: ПолтНТУ, 2017. 130 с. URL: <http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/2119/1/Конспект%20лекцій%20з%20дисципліни%20Правознавство%20та%20основи%20конституційного%20права.pdf>.
4. Основиконституційного права України: навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс]: навч.посіб. для здобув. ступ. бакалавра усіхнапрямівпідготовкиденної та заочноїформинавчання / КПІ ім. ІгоряСікорського; уклад.: О.В. Тихонюк. - Електроннітекстовідані (1 файл: 882 Кбайт). Київ: КПІ імені ІгоряСікорського, 2018. 56 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/26300/1/OKPU_NPK.pdf.

5. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М. І. Козюбри./ Ю. Г. Барабаш, О. М. Бориславська, В. М. Венгер, М. І. Козюбра, А. А. Мелешевич. Київ: Ваіте, 2021. 528 с.

Додаткова

1. Адміністративне право України. Повний курс : підручник; В. Галуцько, П. Діхтєвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.
2. Екологічне право України. Загальна частина : підручник; М. В. Краснова, Ю. А. Краснова. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2021. 190 с.
3. Кіріяк О.В., Пацурківський Ю.П., Гудима-Підвербецька М.М. Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник О.В. Кіріяк, Ю.П. Пацурківський, М.М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т імені Ю. Федьковича, 2021. 304 с.
4. Кельман М.С., Котуха О.С., Коваль І.М. Загальна теорія держави і права: підручник за заг. ред. доктора юридичних наук, професора М.С. Кельмана. Тернопіль. 2018. 804 с.
5. Клейменова С.М. Послуги хостингу в системі послуг. *Наукові записки Центрально українського державного педагогічного університету імені В. Винниченка*. Серія 2. «Право», 2019. Вип. 6. С. 26-29.
6. Конституційне право: підручник за загальною редакцією М.І. Козюбри. Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. Київ: Ваіте, 2021. 528 с.
7. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник підготовлено колективом авторів за заг. ред. В. Я. Конопельського, В. О. Меркулової. Одеса: ОДУВС, 2021. 452 с.
8. Процьків Н.М., Гетьманцева Н.Д. Сімейне право: Навчально-методичний посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю Федьковича, 2021. 148 с.
9. Трудове право України: підручник. Харків, 2022. 376 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Урядовий портал – www.kmu.gov.ua
3. European Court of Human Rights – <http://www.echr.coe.int/>
4. Голос України – www.golos.com.ua
5. Урядовий кур'єр – <http://www.ukurier.gov.ua/>
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Наукова бібліотека ОНУ – <http://www.lib.onu.edu.ua>
8. Наукова бібліотека імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка – <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
9. Центр навчальної літератури – <http://culonline.com.ua/>

**Плани практичних занять
(очна форма навчання)**

**Змістовий модуль 1. Теоретичні та конституційні засади правового регулювання в
Україні**

Практичне заняття № 1 (2 год)

ТЕМА 1. Поняття й ознаки держави і права(1 год)

Питання для обговорення:

1. **Право та соціальні норми**
2. Поняття й ознаки права.
3. Функції права.
4. Джерела права та їх види.
5. Система нормативно-правових актів в Україні.
6. Теорії виникнення держави і права.
7. Поняття й види соціальних норм.
8. Співвідношення норм права й інших видів соціальних норм.
9. Законодавчий процес в Україні.

**Опитування, обговорення теоретичних питань теми та проблемних ситуацій.
Виступи з доповідями та презентаціями на вказану тему.**

ТЕМА 2. Система права. Елементи права (1 год)

Питання для обговорення:

1. Поняття системи права.
2. Елементи системи права, їх співвідношення.
3. Поняття й види правових норм.
4. Структура правової норми.
5. Місце міжнародного права в системі права України.
6. Загальна характеристика основних галузей права України

**Опитування, обговорення теоретичних питань теми та проблемних ситуацій.
Виступи з доповідями та презентаціями на вказану тему.**

Практичне заняття № 2 (2 год)

ТЕМА 6. Конституційне право України: загальна характеристика (1 год)

Питання для обговорення:

1. Предмет та метод правового регулювання конституційного права України.
2. Конституційні права й свободи людини й громадянина: особисті та політичні, економічні, соціальні та культурні.
3. Конституційні обов'язки людини й громадянина.
4. Захист конституційних прав людини й громадянина.

5. Вибори в органи державної влади й місцевого самоврядування. Об'єднання громадян. Їх види.

**Опитування, обговорення теоретичних питань теми та проблемних ситуацій.
Виступи з доповідями та презентаціями на вказану тему.**

Змістовий модуль 2. Загальна характеристика основних галузей права України

Практичне заняття № 3 (2 год)

ТЕМА 7. Цивільне право України: загальна характеристика

Питання для обговорення:

1. Предмет та метод правового регулювання цивільного права України.
2. Джерела цивільного права України.
3. Суб'єкти цивільного права (фізичні та юридичні особи).
4. Здійснення цивільних прав.
5. Захист цивільних прав. Поняття й види правочинів.
6. Умови дійсності правочинів. Форма правочину. Недійсні правочини.
7. Спадкування.

**Опитування, обговорення теоретичних питань теми та проблемних ситуацій.
Виступи з доповідями та презентаціями на вказану тему.**

Практичне заняття № 4 (2 год)

ТЕМА 8. Кримінальне право України: загальна характеристика

Питання для обговорення:

1. Поняття злочину.
2. Класифікація злочинів.
3. Суб'єкт злочину. Об'єкт та предмет злочину.
4. Співучасть у скоєнні злочину. Види співучасників.
5. Поняття кримінального покарання. Види покарань.
6. Обставини, що виключають кримінальну відповідальність.
7. Обставини, що обтяжують кримінальну відповідальність.
8. Обставини, що пом'якшують кримінальну відповідальність.

**Опитування, обговорення теоретичних питань теми та проблемних ситуацій.
Виступи з доповідями та презентаціями на вказану тему.**

Практичне заняття № 5 (2 год)

ТЕМА 9. Сімейне право України: загальна характеристика

Питання для обговорення:

1. Поняття родини й шлюбу.
2. Умови дійсності шлюбу.

3. Правовий режим майна чоловіка й жінки.
4. Права й обов'язки чоловіка й дружини.
5. Права й обов'язки батьків і дітей.
6. Припинення шлюбу.
7. Влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування.

**Опитування, обговорення теоретичних питань теми та проблемних ситуацій.
Виступи з доповідями та презентаціями на вказану тему.**

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами поточного контролю
(денна форма навчання)**

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Змістовий модуль 1		
Теоретичні та конституційні засади правового регулювання в Україні		
Тема 1-2. Поняття держави і права. Система права та її елементи	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (доповідь) 0 – 10 (презентація)	0 - 20
Тема 6. Загальна характеристика конституційного права України	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (доповідь) 0 – 10 (презентація)	0 - 20
Змістовий модуль 2		
Загальна характеристика основних галузей права України		
Тема 7. Загальна характеристика цивільного права України	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (доповідь) 0 – 10 (презентація)	0-20
Тема 8. Загальна характеристика кримінального права України	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (доповідь) 0 – 10 (презентація)	0-20
Тема 9. Загальна характеристика сімейного права України	0 – 5 (опитування) 0 – 5 (доповідь) 0 – 10 (презентація)	0 - 20
Загалом сума балів		0 - 100